

Az Egyéni vállalkozók év közben is igénybe vehetik a családi kedvezményt!

(2011.01.23)

Mindig is hangsúlyoztam, hogy az adójogszabályok értelmezését az okleveles adószakértőkre kell bízni. Ha könyvelők kezdik el értelmezgetni a törvényt, akkor annak a következménye a felesleges riogatás. A könyvelők feladata elsősorban az adó- és járuléktörvények végrehajtása és nem az önálló, adózási szakember nélküli jogértelmezés. Jelen írásomban a családi kedvezménnyel kapcsolatosan megjelent téves jogszabály értelmezéseket korrigálok.

A személyes közreműködés díjánál is érvényesíteni lehet év közben adóelőleg-nyilatkozat alapján a családi kedvezményt.

Ezzel ellentétes véleményt fogalmazott meg Ruszin Zsolt az Adózónán, illetve Zara László az Inforádió-ban. Véleményüket az Szja törvény 48.§ (3) bekezdésére építik. Ha csak ez a rész rendelkezne a családi kedvezmény adóelőlegnél történő figyelembe vételéről, akkor igazuk lenne. De a személyi jövedelemadó törvény más részei is tartalmazznak erre vonatkozó rendelkezéseket.

46.§ (5) bekezdés „Az **adóelőleg-megállapításra kötelezett kifizető** a levont adóelőlegről igazolást ad a magánszemélynek, amelyen feltünteti az adóelőleg alapját és az abban **figyelembe vett családi kedvezményt**, ...”

A törvény szövege egyértelmű: nemcsak a munkáltató, hanem az adóelőleg-megállapításra kötelezett kifizető is figyelembe veheti év közben a családi kedvezményt. Nézzük tovább az Szja törvény szövegét:

48.§ (1) bekezdés „Az **adóelőleg-megállapításra kötelezett kifizető** a bevételt terhelő adóelőleget a magánszemély által írásban adott nyilatkozat (**adóelőleg-nyilatkozat**) **figyelembevételével állapítja meg**, ...

48.§ (2) bekezdés „Az **adóelőleg-nyilatkozatban** a magánszemély az adott esettől függően nyilatkozik (...) c) a **családi kedvezmény érvényesítéséről és megosztásáról**”

Eddig tartanak az általános, kifizetőkre vonatkozó törvényi rendelkezések. A munkáltatókra az Szja törvény speciális szabályokat állapít meg a 48.§ (3) bekezdésében: Egyrészt csak ők vehetik együttesen figyelembe az adóelőleg levonás során az adójóváírást **és** a családi kedvezményt **és** a súlyosan fogyatékos kedvezményt. A családi kedvezmény igénybevételére a munkáltatónál további speciális szabályokat is meghatároz a törvény. Itt határozza meg, hogy tartalmilag mit kell tartalmaznia a nyilatkozatnak. Tévesek azok a vélemények, amelyek úgy gondolják, hogy ezek a munkáltatókra vonatkozó speciális szabályok felülírják, semmissé teszik a korábbi kifizetőkre (bővebb körre) vonatkozó általános szabályokat. Az itt leírt családi kedvezmény nyilatkozat tartalmi részletezését úgy kell tekinteni, hogy eltérő rendelkezés hiányában, ezeket a tartalmi megkötéseket kell-lehet alkalmazni a kifizetői

körre is. Így a társas vállalkozó személyes közreműködői díjánál illetve az egyéni vállalkozói kivét adóelőlegénél.

Jár-e a családi kedvezmény, ha a családi pótlék folyósítását felfüggesztik?

Igen jár! Ugyanis az Szja törvény 29/A.§ (3) bekezdése szerint

„**A családi kedvezmény érvényesítésére jogosult**, a) az a magánszemély, aki a családok támogatásáról szóló törvény szerint gyermeke tekintettel **családi pótlékre jogosult**, ...”

Márpedig a családi pótlék folyósításának felfüggesztése a családi pótlékre jogosultságot nem szünteti meg!

Többet ér-e a közös gyerek, mint a kapcsolatba hozott?

A kérdés elsősorban élettársaknál merül fel. Az APEH (NAV) kitöltési útmutatójában is ilyen példák szerepelnek. Emellett további példákkal kapcsolatosan is született adóhatósági nyilatkozat:

1. A Nő előző házasságából 2 gyermeket, míg a Férfi 1 gyermeket hoz az élettársi kapcsolatukba. A családi pótlékot nem egyedülállóként veszik figyelembe.
2. A Nő az előző házasságából 1 gyereket, a Férfi is 1 gyereket hoz és van egy közös gyerekük is. Élettársi kapcsolatba élnek. Ez a klasszikus „*Én gyereke, a Te gyereke és a Mi gyereke*”.
3. A Nő előző házasságából 2 gyermeket hoz. Élettársi kapcsolatában van egy közös gyereke az Élettársával.

Az 1. és 2. példára az adóhatóság azt kommunikálja, hogy gyerekenként csak 10-10 ezer forint adókedvezmény jár. Véleménye szerint csak a 3. esetben jár gyerekenként 33 ezer forint. Az adóhatóság egészen véletlenül az adózók kárára téved. Mindhárom esetben 33 ezer forint adókedvezmény jár gyerekenként, mert mindegyik példában az eltartottak száma összesen 3. Ennek alátámasztására először nézzük a 3. példát.

Az Szja törvény a családok támogatásáról szóló törvényre hivatkozik háttérjogszabályként. A 3. példabeli közös gyerekekre mindkét fél igényelheti a családi pótlékot. A Nő szemszögéből (3 vérszerinti gyereke) egyértelmű, hogy a gyerekekre a 3 gyerekes családra vonatkozó szabályok szerint kell kiszámítani a családi pótlék összegét. Az is nyilvánvaló, hogy a családi pótlék összege nem függhet attól, hogy melyik jogosult igényli. Nézzük meg tehát a családi pótlék számításánál figyelembe vehetők számát úgy, hogy a Férfi nyújtja be az igénylést a családi pótlékre a közös gyerek tekintetében. Azt már megállapítottuk, hogy 3 gyereket kell figyelembe venni a családi pótlék megállapítás során, mégpedig azért, mert a saját háztartásban nevelt gyerekeket is figyelembe kell venni a Cst. szerint. Nézzük az idevonatkozó jogszabályi rendelkezéseket:

Cst. 12.§ (1) bekezdése „A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából azt a (...) **nevelt gyereket** kell figyelembe venni, a) aki az **igénylő háztartásában él** és aa) akire tekintettel **a szülő** (...) **családi pótlékra jogosult.**”

Az említett példákban az adóhatóság a 12.§ (1) bekezdésének csak az ab) pontjára (főiskolás, egyetemista) hivatkozik az eltartottak számának meghatározásánál, pedig az élettársak életvitelszerűen együtt élnek, valamelyik szülő jogosult a családi pótlékra (tehát nem egy külső személy, például a volt házastárs), így az a) és aa) pontot kell alkalmazni. Emiatt számol a 3. példában (helyesen, bár hibás indoklással) 3 eltartottal. Az itt leírtak alapján elemezzük az 1. és 2. példát.

1.példa: a Nőnek 2 kedvezményezett eltartott és +1 eltartott gyereke van, tehát a 2 gyerekre gyermekenként 206 250 forint családi adóalap kedvezményre jogosult. Élettársának 1 kedvezményezett eltartottja és +2 eltartott gyereke van, tehát az 1 gyerekre 206 250 forint családi adóalap kedvezményre jogosult. Év közben nem oszthatják meg a családi kedvezményt csak év végén.

2.példa: Az Élettársaknak 2-2 kedvezményezett eltartott (saját és közös gyerek) és +1 eltartott gyermekük van. Gyermekenként 206 250 forint családi adóalap kedvezményre jogosultak. Év közben a közös gyerekre oszthatják meg a kedvezményt, év végén mindháromra.

Az itt leírt számításokat ellenőrizheti a Házaspár- Élettárs kalkulátorral, mely a jogszabálynak megfelelően számol.

Angyal József okleveles adószakértő